

Line Barfod (EL):

Jeg synes, der er behov for lige at sige, hvad det er, en undersøgelseskommission kan, som Folketinget ikke kan, for når man hører regeringspartierne og deres støttepartis ordførere, skulle man nærmest tro, at Folketinget kan det samme som en undersøgelseskommission. Men en undersøgelseskommission har jo mulighed for bl.a. at indkalde vidner og afhøre dem under vidneansvar. Det vil sige, at man f.eks. kan indkalde embedsmænd og stille spørgsmål til embedsmænd. Det har Folketinget ingen mulighed for. Vi kan kalde en minister i samråd og stille ministeren spørgsmål, men det er jo noget helt andet end at høre embedsmændene.

Kl. 16.05

En undersøgelseskommission kan endogså få adgang til fortrolige papirer og se dem igennem, den har adgang til at gennemgå papirer og arbejder på en helt anden og langt mere målrettet og organiseret måde med at undersøge en sag, end den måde, Folketinget arbejder på. Derfor er der meget stor forskel på det, en undersøgelseskommission kan, og så det, Folketinget kan.

Man kan sige, at hvis ikke vi kan få gennemført det her forslag, må vi jo i oppositionen diskutere, om vi skal prøve ad anden vej at etablere nogle muligheder i Folketinget, som jeg kan forstå at regeringspartierne og Dansk Folkeparti åbenbart mener må være alternativet til, at vi i folketingsregi kan lave sådanne koncentrerede undersøgelser og gennemgange af sagsforløb. Det synes jeg vil være en mærkelig måde at skulle agere på, men hvis det er det, flertallet ønsker, må vi jo kigge på det.

Baggrunden er jo, som flere andre ordførere har været inde på, at vi har den helt nye parlamentariske situation i Danmark, siden hr. Anders Fogh Rasmussen blev statsminister, at vi har en flertalsregering, og vores forretningsorden og de regler, vi ellers har for det parlamentariske arbejde, er jo indrettet efter mindretalsregeringer, og derfor er vi først langsomt ved at ændre vores arbejdsformer, så de passer til en situation med en reel flertalsregering. Det bliver vi altså nødt til at kigge nærmere på.

Det her er altså ét forslag, men jeg mener, vi også er nødt til at kigge på andre muligheder. Jeg synes faktisk, det har været lidt uhyggeligt at høre både regeringspartierne og deres støttepartis ordførere argumentere med, at hvis der er et flertal for en kommission, så er det sagligt at få en kommission, og hvis der ikke er et flertal, men kun et mindretal, der ønsker en kommissi-

on, så er det usagligt. Det mener jeg er en mærkelig måde at se på, hvad der er væsentligt at få undersøgt.

For mig består et demokrati ikke kun i, at et flertal kan gennemtvinge noget bestemt, for mig er det en lige så vigtig del af et demokrati, at man har mindretalsbeskyttelse, og at et mindretal har som opgave – og også prøver at leve op til den opgave – hele tiden at kontrollere og stille spørgsmål og prøve at afdække, hvad det så er, flertallet gennemfører, og prøve at se på, om det fungerer på en ordentlig måde.

Hele demokratigrundlaget er jo bygget op på deling af magten, på, at man har kontrol med magthavere osv., og her spiller mindretallet i parlamentet altså også en vigtig rolle, sådan som vi også ser det i andre lande. Derfor er der behov for, at mindretallet også kan gennemtvinge en undersøgelseskommission for at kunne få fakta på bordet i de sager, hvor der kan være behov for det.

Man har jo set eksempler på, at flertallet i Folketinget kan tage fejl. Det mest kendte eksempel er Tvindloven, hvor Højesteret underkendte flertallet i Folketinget. Det kan altså ske, at et flertal ikke har ret, og derfor er det også vigtigt, at et mindretal kan få undersøgt bestemte sager.

Så har det været nævnt fra flertallets side, at der er en risiko for, at det bliver misbrugt at et mindretal, at man konstant vil sætte undersøgelseskommissioner i gang. Hr. Niels Helveg Petersen gennemgik en række eksempler på, at mindretal ikke har udnyttet de mange muligheder, der er for at kunne iværksætte folkeafstemninger og mange andre ting.

Det er ikke på nogen måde sandsynliggjort, at denne mulighed skulle blive misbrugt til konstant at nedsætte undersøgelseskommissioner. Men om så var, har vælgerne jo mulighed for at straffe de mindretalspolitikere, som man mener iværksætter for mange undersøgelseskommissioner. Det er jo den måde, vi ellers siger at vælgerne må reagere på, hvis de er utilfredse med de beslutninger, Folketinget træffer. Derfor har jeg lidt svært ved at forstå argumentet.

Men helt grundlæggende mener jeg, at det er afgørende for, at vi kan udvikle det parlamentariske arbejde i den nye situation, vi er i med en de facto-flertalsregering, at mindretallet får mulighed for at få belyst nogle sager grundigere, end det sker i dag, ikke kun for mindretallets skyld, men nok så meget for offentlighedens og borgernes skyld, så de også har mulighed for at tage stilling til de sager, som er meget væsentli-